

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE

Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL VI, NR. 65

noiembrie 2004

NOI NU FACEM POLITICĂ, NOI VOM VOTA!

Mai mult decât am obținut în această toamnă, nu vom putea obține. Oricine ar veni la guvernare nu va scoate mai mulți bani pentru învățământ, nu pentru că nu s-ar putea găsi, nu pentru că n-am merita mai mult, ci pur și simplu, "Așa", ca să fim puși la punct, adică să stăm în banca noastră, să nu cumva să devenim mai incomozi decât suntem și, mai ales, să ni se creeze iluzia că am putea izbîndi prin cumînțenie și negocieri. Și atunci, de ce uităm oare, de fiecare dată, că toți cei care ne pedepsesc, ne umilesc cu orice ocazie, au fost sau sunt prin copiii, nepoții sau rudele lor în relație directă cu școala, adică cu noi? Fraților, dacă toate cele pe care le trăiți s-au întîmplat și vă dor amar, aceasta s-a datorat și fiecăruia dintre noi și tuturor la un loc. Exigența scăzută, influențele, relațiile și nepotismul, starea de idecizie și o generozitate prost înțeleasă au generat și vor genera aceste anomalii ale societății, vor genera mereu nivele de instrucție și educație îndoielnice, relații și atitudini dintre cele mai nebanuite sau anormale. Știu și eu ca și dvs: "Toți suntem oameni, toți avem familii, toți avem și rațiune și suflet", atunci de ce în situații ca acestea unii (noi) rămîne numai cu sufletul, sau ceilalți uită sau nu le pasă de tot ceea ce nouă ne cer?!

"E timpul slugă veche și rob al celui rău"

Tu, omule și frate, să-ți fi stăpînul tău."

În școli s-au efectuat din nou sondaje pentru starea de spirit a celor mulți. Rezultatul e și de această dată edificator pentru stratificarea și nuanțarea intelectualilor cu simțire și atitudine. Mai

bine de jumătate din județ a semnat pentru o formă radicală de protest- grevă generală- deși în condițiile lunii noiembrie ea este ilegală. Aceeași stare este generalizată la nivelul întregii țări. Pe data de 25.XI.2004 la București, în Ședinta Colegiului Național al Liderilor F.S.L.I. s-au respins din nou propunerile guvernului privind învățămîntul pentru anul 2005 (același procent din PIB și o creștere cu 15% față de actuala situație în care este inclusă și rata inflației). De data aceasta și ceilalți parteneri de negocieri F.E.N., "Spiru Haret" și "Alma Mater" au vorbit și votat la fel cu noi. Din nou negocierile s-au amînat pentru 30.XI.2004 după alegeri (alegerile au nevoie de liniște și de concordie națională!). Din nou vorbe și amînări, mincuni și promisiuni deșarte, iar noi "parc-am avea orbul găinii" îi tot gratulăm cu votul nostru.

E limpede pentru toți: pentru un asemenea guvern, pentru o asemenea putere politică învățămîntul trebuie pedepsit și înlăntuit în regulamente, ordine și ordonanțe. O geană de lumină s-a ivit în fața noastră și a țării întregi- 28 noiembrie.

"Deșteaptă-te, române..." deschide ochii mari, du-te la vot și votează ceea ce-ți dictează propria-ți conștiință... Ne adresăm colegilor noștri din învățămînt și tuturor celor care au urechi și vor să asculte, mergeți cu toții la vot, exprimați-vă liberi și sincer opinia prin vot, acordați o șansă prin votul vostru și altora care ar putea aduce anumite schimbări în bine. Sindicatele nu fac politică, dar sindicatele există prin guvernarile politice, traiul lor mai bun sau mai rău se datorează acestor guvernați. În prezent traiul nostru este amar și negru. Aveți prilejul prin votul vostru, să-l schimbați.

**Biroul operativ
S.L.L.I.C. Neamț**

ÎN TRE RINOCERIZARE ȘI SINGURĂTATE

Acum mai bine de o sută de ani un artist norvegian, Edvard Munch, considerat astăzi unul dintre precursorii artei moderne, picta un tablou intitulat Strigătul. Spaima personajului aproape cadavru este protestul artistului și ruptura de o societate a conveniențelor, în care diriguitorii refuză să înțeleagă esența.

Omul golit de istorie și de propriu-i trecut, omul fără repere morale și lipsit de lăuntric, omul-masă a devenit ținta. Este ținta lor, a celor care doresc puterea. Prin folosirea imaginii, a cuvintelor, a argumentului majorității ne lăsăm

convinși că sunt cei mai buni. Adesea se accentuează intenționat contrastele și sunt aruncate în luptă toate armele: negarea faptelor, amestecul între adevăr și minciună, camuflarea și generalizarea. Subjugați încă de prejudecata conform căreia ar trebui să înțelegem când ni se vorbește, nu vrem să recunoaștem că nu înțelegem mare lucru. Este o agitație sterilă, o atmosferă închisă, neîmprospătată de fereastra deschisă. Senzația apăsătoare de sufocare este terifiantă.

O mare parte din confuzia actuală este rezultatul disproporției dintre promisiune și înșelare, dintre ceea ce suntem noi cu adevărat și ceea ce ni se arată că suntem. Discursurile sunt incoerente,

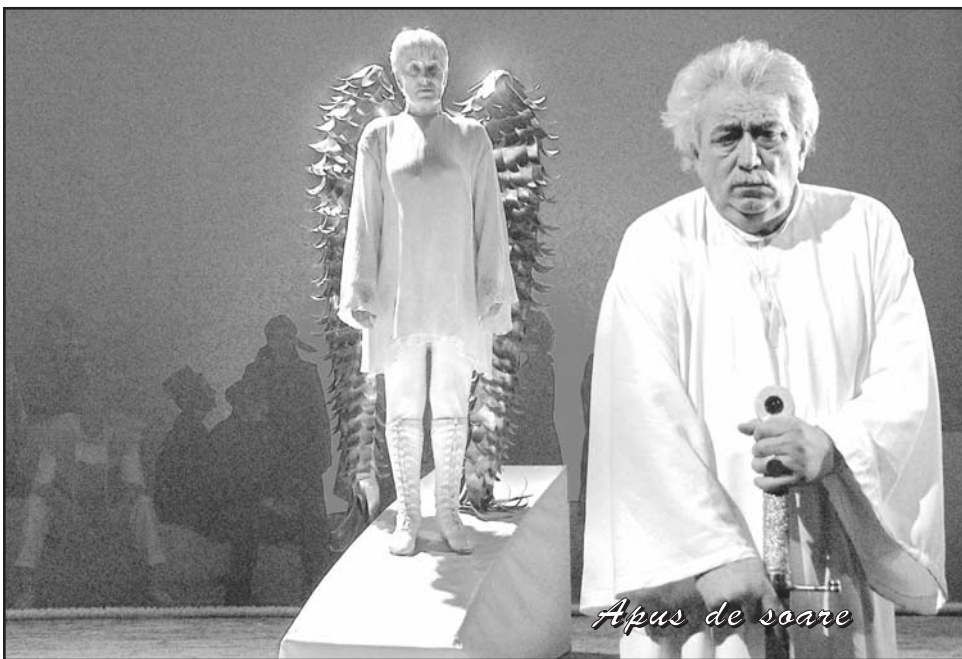
fiind trîmbițate fraze care nu spun nimic. Stînga sau dreapta sunt expresii magice care învăluie realitatea. Se abuzează de cuvinte, se vorbește tuturor și nimănui. Mulțimi ignorate, mulțimi care nu contează în alte circumstanțe sunt acum asediate. Omul-masă, scria Ortega y Gasset în *Revolta maselor*, este tipul de om făcut la repezeală, alcătuit din câteva plîpînde abstractii și lipsit de personalitate conștientă. De aici provine și disponibilitatea de a fi una sau alta, potrivit contextului. Credulitatea omului-masă poate fi exploatată și, din nefericire, spiritul cultivat este la fel de ușor de captivat ca și acela al perfectului ignorant.

În Opiniile și credințele,

Gustave le Bon considera că sugestia și contaminarea mentală pot înlocui rațiunea. Și, oricât de paradoxal ar fi, lumea este condusă prin folosirea sentimentelor și credințelor, fiind guvernată de regulile logicii afective și nu intelectuale.

Marii oratori, fără a-și pierde timpul cu înșiruirea de judecăți capabile cel mult să convingă fără a determina la acțiune, s-au străduit să trezească emoții și să le varieze, știind foarte bine că sensibilitatea produsă de un excitant oarecare se epuizează repede. Prin gradații abile, prin cuvinte evocatoare, gesturi, intonații, ei construiesc mizanscena în care mesajul este receptat. A te supune impulsurilor emoționale înseamnă, de fapt, să te lași dominat de cei care știu să le declanșeze. Dar problema lui Berenger, personajul creat de Eugen Ionescu în *Rinocerii*, este și problema noastră. Între rinocerizarea lor și singurătatea lui ce alegem?

**Luminița
ARUSOAIIE**

FESTIVALUL DE LA PIATRA NEAMȚ

În intenția organizatorilor, cea de-a XIX-a ediție a Festivalului (23-31 octombrie 2004) ar fi trebuit să repagineze obiectivele primei ediții (Festivalul spectacolelor de

teatru pentru tineret și copii a fost prima manifestare de gen din România, inițiată de Teatrul Tineretului în 1969, în urma participării la Bienala de la Veneția) dar și cele asumate pe parcurs: stimularea și promovarea tinerei generații de creatori - regizori, actori, scenografi - facilitarea dialogului, a schimbului de informații și experiență între școlile de teatru din România, luarea pulsului mișcării teatrale actuale și, nu în ultimul rând, oferirea unui adevărat festin artistic unui public entuziast și competent.

• În cele nouă zile de Festival s-au prezentat pe scena TT 15 spectacole - în matineu, reprezentații cu piese pentru copii și spectacole ale școlilor de teatru ("De-a Sânziana și Pepelea" - U.A. George Enescu Iași; "Îngrijitorul" - U.N.A.T.C.

Mircea ZAHARIA
(Continuare în pag. 2)

1 DECEMBRIE LA ROMÂNII

Prima zi a lunii decembrie este cea mai importantă sărbătoare din calendarul autohton. Din păcate, nu prea știm să ne sărbătorim Ziua Națională. Să ne cinstim înaintașii. Argumente în sprijinul afirmației?

Ziua de 1 Decembrie a fost sărbătorită pentru prima oară ca zi națională în 1990. Atunci, la Alba Iulia, a avut loc o adunare solemnă, pe Platoul Românilor, la care au participat Ion Iliescu, Petre Roman, liderii principalelor partide politice, miniștri și parlamentari. Peste 100.000 de cetățeni au fost de față la această manifestare marcată de pasiuni politice. Discursul președintelui PNTCD, Corneliu Coposu, a fost huiduit copios de adversarii politici.

Atenție, într-un moment solemn. Rușinică.

În 1991 și 1992, Ziua Națională a fost marcată prin depunerea de coroane de flori la Arcul de Triumf din București și prin obișnuitele ședințe solemne ale Parlamentului. Că destui parlamentari habar nu au ce s-a întîmplat la 1 Decembrie 1918 la Alba - Iulia, e ceva de neînțeles. Că 10% dintre români nu știu ce se aniversază în această zi istorică, e condamnabil. Că în anumite comune, autoritățile locale "uită" să arboreze steagul național, e deja un fapt incalificabil. Când te gîndești că mii de români s-au jertfit pentru întregirea neamului spunând: „Pe aici nu se trece!”. Și nu s-a trecut.

Următoarea manifestare de amploare de la Alba - Iulia, cu ocazia Zilei Naționale, a avut loc în 1993, când

se împlineau 75 de ani de la Marea Unire. Nici de această dată, dihonă politică n-a absentat. Reprezentanții puterii au luat loc în tribună, Opoziția - alături de mulțime. Fluierăturile și huiduilele au făcut parte din peisaj. Ca la noi, la nimeni.

Sărbătorirea împlinirii a 80 de ani de la Unirea cea Mare a avut loc pe același fond al disputelor politice. Opoziția se afla în grevă parlamentară, deci nu a participat la... Puterea s-a ofuscat. În anul de grație 2004, în preajma Zilei Naționale, nu s-a făcut prea mare zgomot. Cauza? Alegerile generale și prezidențiale din noiembrie. Toți politicienii s-au temut de fraudă electorală. Au judecat după principiul: „Cămașa e mai aproape de piele decât haina!”. Despre importanța României Mari au vorbit profesorii de istorie, dacă au vorbit.

Paradoxal, atunci când vine vremea să se sărbătorească Ziua Națională, nu este niciodată vorba despre ce s-a întîmplat de fapt în 1918. Cel mai adesea, Marea Unire e evocată cu formalism sau patos găunos. Politicienii actuali, „crema societății”, se văd întotdeauna în miezul problemei, deși de la nașterea României Mari au trecut destui ani. Ce mai, nu avem o cultură autentică a Zilei Naționale. În afară de o paradă militară, depuneri de coroane, cuvîntări și simpozioane oficiale, de bucuria zilei libere în care nu ești obligat să-ți vezi șeful, nu mai e aproape nimic. Cultul întru sacralitatea zilei noastre naționale trebuie zămislit urgent, dacă nu dorim să devenim o ființă colectivă, un neam fără identitate. Luați exemplu de la yankei și de la francezi care știu să-și cinstească țara.

Dumitru RUSU

COLEGIUL TEHNIC DANUBIANA - 30 ANI

In această toamnă târzie, Colegiul Tehnic Danubiana - Roman a împlinit o vîrstă de învîdat: 30 de ani. Vîrstă tînă, puternică, plină de sevă și avînt. De-a lungul timpului s-a numit pe rînd: Liceul de Industrie Alimentară; Liceul nr. 4, apoi Grupul Școlar de Industrie Alimentară și din această toamnă "COLEGIUL TEHNIC DANUBIANA".

Rar vezi un liceu, cum este Colegiul Danubiana din Roman, iubit cu atîta patimă de elevii și cadrele sale didactice. Țin la școala lor și fac totul s-o mențină între cele mai bune școli din tîrgul Romanului.

De-a lungul anilor - 30 - a reușit să-și contureze, cu ajutorul unor oameni de valoare, imaginea unei școli care oferă pe lîngă o educație aleasă și perspectiva dezvoltării elevilor și a integrării socio- profesionale a absolvenților săi.

Cel mai mare grup școlar din nordul Moldovei este recunoscut și ca una din școlile de elită ale zonei, o școală cu renume și tradiție în domeniul specializărilor de industrie alimentară.

Performanțele și seriozitatea celor de aici- elevi, personalul didactic auxiliar, corpul profesoral numeros, directorii școlii- atrag sprijinul consecvent al Inspectoratului școlar și al comunității locale. Potențialul uman al școlii se caracterizează prin diversitate și complexitate, atît din punct de vedere calitativ cît și cantitativ.

Colectivul didactic se

caracterizează prin numărul mare de tineri, al căror entuziasm și spirit de inovație se îmbină în mod fericit cu experiența celor mai în vîrstă.

Primarul orașului este considerat de-al casei, cu respectul autorității și al omului de care depind multe din cîte se fac în folosul școlii. De asemenea, părinții sunt receptivi și interesați în sensul constructiv iar partenerii se dovedesc activi în programele educative foarte interesante.

Interesul unor cadre didactice în realizarea unor proiecte de cooperare internațională- PHARE, LEONARDO, SOCRATES, COMENIUS, constituie o strategie de pre-aderare- alături de cetățenii României la Uniunea Europeană- deschizînd perspective și provocări pentru interesul învățămîntului românesc.

Dar ce iese în evidență, recunoscut și de la nivelul claselor și al cancelariei, ca și din constatările observatorului de afară este managementul promovat de directorul Colegiului Tehnic LEONARD VACARU și de directoarele adjuncte Cristina Avădanei și Gabriela Nistor.

Luînd în considerare actuala ofertă educațională, apoi parteneriatele școlare europene în care școala este implicată, rezultatele deosebite obținute de elevii liceului pe toate planurile sunt argumente care confirmă că pentru învățămîntul românesc- o școală cu astfel de rădăcini și cu un prezent atît de solid reprezintă o certitudine.

Prof. Valerian PERCĂ

PROGRAMUL "STEP BY STEP" (ȘCOALA NR. 3)

"Consideră elevul o făclie pe care să o aprinzi, astfel încît mai tîrziu să lumineze cu o lumină proprie"
Plutarh

Pentru a ajunge mai ușor la sufletul elevilor am trecut de la îndrumător la prieten și mai ales animator al energiilor creatoare, care colaborează și este alături de elevii săi. Aceștia trebuie tratați de la egal la egal pentru că "noțiunile de profesor vor fi

înlocuite odată, frumos, prin cele de OM și OM" așa cum spunea marele poet Lucian Blaga.

Programul "STEP BY STEP" s-a născut în urmă cu doi ani și a fost realizat de învățătorii de la Școala Nr. 3-Roman, împreună cu elevii de la clasele întîii. Am considerat că acest program este un mijloc eficient de educație, instrucție și pregătire pentru viața a școlărilor. Viața școlară nu trebuie desfășurată separat de viața socială. Totul poate fi învățat temeinic și realist. Chiar și viața! Soluția este să te pregătești pentru mîine ancorîndu-te de azi, astfel poți

să înfrunți mai ușor viitorul. În fond, scopul principal este acela de a realiza racordarea funcțională și eficientă a școlii la viața socială, pregătind copiii pentru viață. Pentru familie, pentru integrarea în societatea.

Comisia metodică a învățătorilor a inițiat și realizat în anul școlar 2004- 2005 programul "Step by step", care se desfășoară după programul de școală, pe parcursul a patru ore și vine în ajutorul atît al părinților, care au un program de lucru mai încărcat, cît și al elevilor, pentru că pregătirea lor se face cu un personal calificat. Deși rezultatele nu vor

veni imediat, considerăm că acest program urmărește integrarea mai bună a copiilor în societate, planificarea corectă a timpului liber, cunoașterea copiilor și în alte momente decît cele legate strict de școală, precum și socializarea mai rapidă a acestora.

Pentru a putea fi realizat, la acest program participă toți învățătorii și o parte dintre profesorii Școlii Nr. 3, precum și unii dintre profesorii ce predau la Clubul copiilor

Înv. Dana SMEREA Șc. Nr. 3 Roman

DEPĂȘIND FRON- TIERELE, CONSTRUIM MAI BINE VIITORUL

Liceul "Vasile Sav" din Roman- desfășoară un parteneriat școlar cu Liceul profesional "Aristide Briand" din localitatea Le Blanc Mesnil din Franța. Proiectul european "Leonardo", un proiect de mobilitate internațională- alcătuit din 12 elevi ai Liceului "Aristide Briand" coordonați de profesorii Karine Pechine, Bertrand Colas și Nicolas Papadopoulos - au fost oaspeții Liceului "Vasile Sav"- Roman, pe o perioadă de trei săptămîni.

Proiectul a început cu ocazia vizitei pregătitoare pe care cei trei profesori francezi au efectuat-o în România în luna februarie 2004. Primiți, ca de fiecare dată, cu multă amabilitate de conducerea liceului, s-au stabilit obiectivele proiectului, ineditul proiectului

constînd în practica profesională a elevilor, locația fiind Uzina Umario, din localitate.

Grupul de elevi și profesori au revenit în România la sfîrșitul lunii septembrie. Începînd cu 2 octombrie 2004, timp de trei săptămîni, elevii francezi au efectuat un stagiu profesional la Uzina Umario, partenera proiectului.

În timpul liber, grupul francez- profesori și elevi- au fost oaspeții Liceului "Vasile Sav"- bucurîndu-se de numeroase activități distractive atît în cadrul liceului cît și în orașul Roman.

Prof. Minodora LEMNARU Liceul "Vasile Sav" Roman

PROIECTUL SOCRATES

Proiectarea unei activități de colaborare între două sau mai multe școli presupune, în primul rînd, identificarea unei probleme, unei nevoi comune ce poate fi soluționată împreună. Elaborarea unui proiect de acest gen urmărește mai mulți pași ce implică stabilirea elementelor esențiale ale proiectului precum scopul, obiectivele, planul de activități și evaluarea.

De aceste aspecte sunt conștiente și cadrele didactice de la Școala cu clasele I- VIII Horia, care s-au implicat în derularea proiectului "Din Europa în Oceanul Indian pe urmele navigatorilor și exploratorilor", avînd ca parteneri Școli din Franța, Polonia, Spania și Portugalia.

Coordonatoarea de proiect, Munteanu Maria Ramona, doamna profesoară Șerban Dorina Maria, directoarea școlii, doamna profesoară Emilia Ciomartan și un număr de 10 elevi de la clasele V- VIII sunt doar o parte dintre membrii proiectului Socrates ce se va derula pe o durată de trei ani.

Prof. Emilia CIOMARTAN Școala Horia- Roman

Teatrul EXCELSIOR, București

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

FESTIVALUL DE LA PIATRA NEAMȚ

(Urmare din pag. 1)

București și „Năpasta” - Universitatea Spiru Haret) și seara, opt spectacole ale teatrelor invitate: două „ortodoxe” („Capul de rățoi”, Teatrul Nottara și „Danseză fetele Mundy, Teatrul Național V. Alecsandri Iași), o adaptare după o povestire de J.L.Borges („Intrusa”, Teatrul Masca București și Teatrul Valah Giurgiu), două piese în premieră pe țară din dramaturgia străină („Plaja”, Teatrul Maria Filotti Braïla și „Genocid”, Teatrul Odeon) și două spectacole pe texte originale aproximativ românești („Noaptea asta nu câștigă nimeni”, de M.R.Iacoban, Teatrul Luceafărul Iași; „A șaptea kafana”, dramatizare de D.Crudu, M.Fusu și Nicoleta Esinescu, Teatrul Fani Tardini Galați). Au fost incluse în Festival, hors-

concours două spectacole ale TT - „Neghiniță”, o premieră pentru copii și „Apus de soare”, în regia lui Ștefan Iordănescu.

● Un juriu competent fără discuție (Alice Georgescu, D.R.Popescu și Lucian Strochi), avînd în capul listei pe profesorul și regizorul Ion Cojar, n-a distribuit - pentru că nici n-a avut argumente, premii pentru regie, interpretare masculină sau pentru spectacolele studentești. Zic că a făcut bine - o inflație de premii scăzînd seriozitatea și prestigiul competiției. Simpla selecție în Festival (selecționeri Cornel Nicoară, director, și Ion Lucian, director artistic) reprezintă ea însăși un blazon pentru teatrele participante, iar premiile au arătat astfel:

● MARELE PREMIU pentru cel mai bun spectacol din Festival- INTRUSA, după J.L.Borges, regia Mihai Malaimare - Teatrul MASCA și Teatrul VALAH Giurgiu ● PREMIUL SPECIAL AL JURULUI- A ȘAPTEA KAFANA,

regia Alexandru Berceanu - Teatrul FANI TARDINI Galați; ● PREMIUL PENTRU CEL MAI BUN SPECTACOL PENTRU COPII s-a acordat ex-aequo spectacolelor JACK ȘI VREJUL DE FASOLE, regia Daniel Stanciu - Teatrul ȚÂNDĂRICĂ București și DE-AȘ FI SCUFIȚA ROȘIE, de Ioan Gârmacea, regia Sorana Coroamă-Stanca - Teatrul ION CREANGĂ București; ● PREMIUL VOREL PENTRU INTERPRETARE FEMININĂ - actrița COCA BLOOS pentru rolul DOAMNA GROLLFEUER din spectacolul GENOCID sau FICATUL MEU E FĂRĂ ROST, de Werner Schwab - Teatrul ODEON București.

● Cu riscul de a jigni cititorii informați, vom repeta că în România există vreo 30 de „Festivaluri”, „Zile ale teatrului”, „Gale” etc. N-aș zice că o stagiune „normală” produce în România 30 de spectacole importante. Din această cauză, multe reprezentații se plimbă

(după „Plaja”, Teatrul Maria Filotti a fugit de la Piatra Neamț la București) iar alte titluri băntuie, cu o glorie aproximativă, pe așele mai multor manifestări. Ar mai trebui subliniat aici că multe spectacole, înghesuite rapid în criteriile extrem de sensibile la nivelul epidermei tinerilor croniciari, sunt etichetate din grabă și confuzie drept geniale. Până să vină cineva cu oarece criterii la purtător, lucrurile rămân așa.

● Dar, mai mult decît orice, cum spunea profesorul Ion Cojar, Festivalul a putut constata - în linia mari, desigur - calitatea artei actoricești care se practică la această oră în teatrul românesc. Și cum această calitate e îngrijorătoare, un semnal de alarmă către cei care au urechi de auzit nu poate fi decît binevenit.

RETROSPECTIVA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI NEMȚEAN LUNA NOIEMBRIE

În săptămîna 15-21 noiembrie, s-au sărbătorit cei 47 de ani de existență a școlii sportive pietrene. Programul manifestărilor, organizate și găzduite de Liceul cu Program Sportiv, din Piatra Neamț, a cuprins numeroase competiții sportive și o sesiune de referate cu tema "Anul 2004- anul educației europene prin sport".

- Cea de a treia ediție a concursului școlar Preuniversitar se va desfășura începînd din luna ianuarie a anului viitor. Data limită de înscriere a echipelor este 10 ianuarie 2005, iar competiția va include doar două probe, de cultură generală și artistică.

- Inspectorii generali școlari din șapte județe au participat, la Piatra Neamț, la o instruire legată de sistemul de finanțare per elev, care va fi pus în practică, experimental, de la 1 ianuarie 2005. Aplicarea acestui sistem presupune restructurarea rețelei școlare, astfel încît unitățile care au mai puțin de 200 de elevi nu vor mai avea buget propriu și nici director, urmînd să devină componente ale școlilor coordonatoare.

- Sindicaliștii din învățămînt ar putea declanșa greva generală înaintea datei de 28 noiembrie, cînd au loc alegerile generale. Liderii Federației Sindicatelor Libere din Învățămînt s-au declarat nemulțumiți de rezultatul ultimelor negocieri cu Guvernul. Principalele revendicări ale dascălilor rămîn alocarea unui procent mai mare din PIB pentru bugetul din 2005 și finalizarea legii salarizării.

- Complexul Muzeal Neamț, în colaborare cu Asociația Învățătorilor, a organizat colocviul cu tema "Dascălii nemțeni de altădată", desfășurat la Muzeul de Istorie. În deschiderea manifestării a avut loc vernisajul expoziției "Pagini din cultura școlii nemțene", ce cuprinde o bogată colecție de ilustrate vechi, ale cartofilor Viorel Nicolau și Gheorghe Apopei.

- Primarul Gheorghe Ștefan a anunțat înființarea unui departament pentru învățămînt, în cadrul Primăriei pietrene, care va funcționa de la începutul anului viitor. Deocamdată, sesizările și solicitările din acest domeniu sînt preluate de fostul viceprimar Gheorghe Dumitreasa, numit consilier al primarului pe probleme de învățămînt.

- Neamțul a ocupat locul I la concursul național de fizică "Evrika", desfășurat la Brăila. Din lotul nemțean au făcut parte Alexandru Avădăni, Tiberiu Sabin Strat, Gabriel Mihăilescu și Ștefan Apostol, pregătiți de prof. Niculina Rotaru și Sanda Spiridon, toți de la Colegiul Național "Petru Rareș".

- Imobilul care adăpostește Palatul Copiilor, cunoscut sub numele de Casa Lalu, va fi cumpărat de municipalitate, care îi va păstra actuala destinație. După mai multe runde de negocieri cu reprezentanții moștenitorilor, conducerea Primăriei a încheiat o convenție cu aceștia, obținînd o reducere de preț, de la 500000 de euro, la 462.500 de euro, cu posibilitatea de plată în șase rate.

Teatrul LUCEAFĂRUL, Iași

Teatrul ION CREANGĂ, București

VIITORUL COMUNITĂȚII DEPINDE DE OAMENI!

Convorbire cu d-na Valeria Dascălu, primar al comunei Săbăoani

Primăria comunei Săbăoani străjuie o suprafață întinsă în care vechiul și noul coexistă în armonia relativă a schimbării. Străzi asfaltate și pietruite, case cu aerul arhitecturii moderne, clădiri ce sugerează reflexele occidentului.

Școala se află între problemele de importanță majoră ale Primăriei.

Modernizarea și progresul ei material și spiritual sunt coordonatele unei opere administrative care antrenează eforturi speciale. Aceasta are nu numai vocație, ci și conștiința că școala este nucleul comunității, mediul sensibil al formării. Condiția lui determină calitatea educației. Iar educația rămîne imperativul capital al prezentului și al viitorului. Modul practic de raportare la realitatea în schimbare a școlii atestă că primarul Valeria Dascălu înțelege și își asumă însemnătatea misiunii sale.

- Doamnă Valeria Dascălu,

cum se implică Primăria în problemele școlii?

- Primăria a fost aproape de școlile de pe raza comunei Săbăoani. De la începutul mandatului meu, una din prioritățile mele ca primar a fost edificarea comunității educative. În cadrul Consiliului școlar, în calitate de reprezentant al Primăriei în Consiliul de administrație, am urmărit îndeplinirea strategiei de dezvoltare instituțională conform proiectelor de învățămînt, sprijinind unitățile școlare cu dotarea de material didactic și nu numai, asigurînd condiții corespunzătoare pentru elevii din toate unitățile școlare. În acest sens, pentru ca șansele elevilor noștri să fie egale cu cele din oraș, printr-un efort financiar deosebit a fost înființat un Centru de documentare și informatizare în colaborare cu Ambasada Franței, iar printr-un program guvernamental a fost înființat un laborator modern de informatică dotat cu 26 de calculatoare.

- Care este starea școlilor din comună- pentru că în Săbăoani există mai multe școli?

- Unitățile de învățămînt din comună, în marea lor majoritate sunt construcții vechi de peste 30 de ani, cu instalațiile electrice, rețeaua de alimentare cu apă și instalațiile sanitare îmbătrinite. Avînd în vedere aceste aspecte- am demarat un program de reparații care să

rezolve aceste probleme pe o perioadă de timp cît mai îndelungată. Astfel, în ultimii 4 ani s-a intervenit în toate unitățile de învățămînt, încît am creat condiții bune pentru desfășurarea procesului de învățămînt. Iar o mare realizare pentru liceul teoretic din localitate este noua sală de sport, iar Primăria are obligația să asigure utilitățile: gaz metan, energie electrică, apă și canalizare.

- Ce întreprinde Primăria pentru a asigura securitatea școlilor, atmosfera necesară desfășurării optime a procesului de învățămînt?

- Siguranța elevilor este o chestiune căreia îi acordăm foarte mare importanță, pentru ca procesul de învățămînt să se desfășoare în condiții normale și pentru ca școlarii să poată studia fără dificultăți din acest punct de vedere, avînd organizată, la nivelul fiecărei unități școlare, paza în colaborare cu gardienii publici.

Activitatea noastră vizează mai multe direcții, toate avînd o unică adresă: elevul. Împreună cu școala trebuie să ne asumăm misiunea dificilă a creșterii și formării celor care reprezintă viitorul. Iar aceasta este o responsabilitate uriașă. Pentru că viitorul comunității depinde de oameni!

**A consemnat
Valerian PERCĂ**

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

ION VINEA

MANIFEST ACTIVIST CĂTRE TINERIME

Jos Arta
căci s-a prostituat!

Poezia nu e decît un teasc de stors glanda lacrimală a fetelor de orice vîrstă;
Teatrul, o rețetă pentru melancolia negustorilor de conserve;
Literatura, un cîștir răsuflet;
Dramaturgia, un borcan de fetuși fardați;
Pictura, un scutec al naturii, întins în saloanele de plasare;

Muzica, un mijloc de locomoțiune în cer;
Sculptura, știința pipărilor dorsale;
Arhitectura, o antrepriză de mausoleuri înzorzonate;
Politica, îndeletnicirea ciocilor și a samsarilor;
... Luna, o fereastră de bordel la care bat întreținuii banalului și poposesc flămînzii din furgoanele artei.

VREM
minunea cuvîntului nou și plin de sine; expresia plastică strictă și rapidă a aparatelor Morse.
DECI

ANTOLOGIA REVISTEI "APOSTOLUL"

moartea romanului- epopee și a romanului psihologic;
anecdota și nuvela sentimentală, realismul, exotismul,
romanescul să rămîna obiectul reporterilor iscușiți
(Un bun reportaj cotidian înlocuiește azi orice lung roman de aventuri sau de analiză);

Vrem teatrul de pură emotivitate, teatrul ca existență nouă, dezbrătat de clișeele șterse ale vieții burgheze, de obsesia înțeleșurilor și orientărilor.

Vrem artele plastice libere de sentimentalism, de literatură și anecdotă, expresie a formelor și a culorilor pure în raport cu ele însele

(Un aparat fotografic perfecționat înlocuiește pictura de pînă acum și sensibilitatea artiștilor naturaliști)

Vrem stîrpirea individualismului ca scop, pentru a tinde la arta integrală, pecetea marilor epoci (elenism, romanism, goticism, bizantinism etc.)- și simplificarea procedeelelor pînă la economia formelor primitive (toate artele populare, olăria și țesăturile românești etc.)
România se construiește azi.

În ciuda partidelor buimăcite, pătrundem în marea fază activă industrială. Orașele noastre, drumurile, podurile, uzinele ce se vor face, spiritul, ritmul și stilul ce vor decurge nu pot fi falsificate de bizantinism, ludovicism, copleșite de anacronisme.

Să stîrpirăm prin forța dezgustului propagat, stafiile care tremură de lumină.
Să ne ucidem morții! (*Contimporanul*, nr. 46, mai 1924)

Un model nemțean de pedagog național EUFROSINA I. SĂVESCU - 120

A cum 120 de ani, în 24.XI.1884, s-a născut la Tg. Frumos, jud. Iași, aceea care avea să devină un luminos chip pedagogic nemțean, o remarcabilă figură a învățământului normalist român, Eufrosina I. Săvescu, profesoară de lb. română (din 1920) și directoare (din 1922) a Școlii Normale de Învățătoare Piatra-Neamț, pînă la ieșirea la pensie (1 sept. 1939), acum 65 de ani.

S-a născut în familia lui Lazăr Trancu, întreprinzător mijlociu (zicem noi azi) în comerț și constructor. Mama sa, Ana, provenea din familia Ciomac (Botoșani), căreia i-a aparținut și sensibila muzicolog Emanoil Ciomac (1890-1962). A fost o familie numeroasă, 8 copii, din care doar 4 au ajuns la maturitate. A rămas orfană de tată la 2 ani (1886), după ce un incendiu le distrusese mare parte din avere. A fost crescută de bunica maternă din Botoșani. Mai târziu, i-a purtat de grijă fratele cel mare, Gr. Trancu-Iași (1873-1940), economist și om politic, și sora mai mare Marta (1875-1950), prima doctoriță chirurg din România, soția savantului Francisc Rainer, întemeietorul antropologiei românești.

Manifestându-i-se de copil vocația pedagogică, a urmat Școala Normală de Învățătoare "Mihail Sturza" din Iași, după care a lucrat ca învățătoare la Galați, unde avea un unchi patern. A dat diferențele de liceu teoretic și s-a înscris la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității București. După obținerea licenței, în 1913, cu calificativul "Summa cum laude", a obținut, prin concurs, o bursă pentru studii doctorale la Berlin (1914). Când România a intrat în război (15.VIII.1916), a revenit în țară angajându-se la Crucea Roșie pentru îngrijirea răniților. Dăruirea și abnegația în activitatea de bună voie asumată, i-au adus înalte decorații române și franceze.

În 1920, deși fusese numită

directoare a Școlii Normale de Învățătoare "Oțeteleșanu" de la Măgurele- București, a venit la Piatra-Neamț, căsătorindu-se cu ofiterul de la Reg. 15 Războieni, Ilie Săvescu, se stabilește aici.

Activitatea-i depusă cu zel, cu convingere, cu dragoste, cu exemplară probitate intelectuală și morală, ca profesoară, ca directoare, ca animatoare culturală, ca intelectual în cetatea culturală P. Neamț, a făcut din ea un model nemțean de pedagog român.

Informații de perenă valoare despre activitatea-i pedagogică creatoare ne-a transmis ea însăși în "Anuarul Școlii Normale de Învățătoare din P. Neamț. Volum comemorativ, cu prilejul împlinirii a două decenii de la înființarea școlii 1919-1939". Volumul, de 302 p., a fost elaborat cu ocazia ieșirii ei la pensie (1 sept. 1939) și publicat în 1940 la P. Neamț.

Vedem în acest volum (carte) un îndreptar statornic în cariera didactică a dascălilor nemteni, de azi și de mâine, o carte de învățături pedagogice nemtene către toți educatorii români. Prin acest volum, nemurtoarea pedagogă ne transmite informații și după plecarea în vesnicie, la 21 iulie 1971, în familia fiicei sale din București. Data de 21 iulie, a doua zi după Sfântul Ilie, onomastica sotului ei, mort mai demult, ne grădește cu înțeles despre gândul ei despre familie.

Aliam din Anuarul... că printre sărbătorile școlare reglementare a introdus "Ziua dedicată fiilor iluștri ai județului nostru" (p. 205).

Despre noblețea muncii didactice le spunea elevelor sale: "... o muncă ce va fi sfințită prin rezultatele ce le veți obține, o muncă ce vă va atrage dragostea copiilor și binecuvîntarea părinților" (274).

Despre rolul directorului în școală scrie: "Un director de școală, care își înțelege menirea, este inima școlii, el îi dă viață și imprimă un anumit ritm întregii activități a orelor școlii" (279).

Despre alte valoroase învățături, cu alt prilej - a 65-a aniversare a apariției, dacă "timpul va mai avea răbdare..."

Prof. Traian CICOARE

ȘERBEȘTII LUI TALPĂ

La începutul lunii septembrie 2004, căutînd niște informații în colecția ziarului "Ceahlăul" din anii '70, am dat peste următoarea știre: "La 79 de ani, învățătorul Alexandru Dabija din Piatra-Neamț,

rămîne și pentru tineri un exemplu de vitalitate spirituală. Dascăl timp de 30 de ani în satul Talpa (Birgăoani) el a realizat, după cum am mai spus și cu alt prilej, o amplă monografie (istorică, dar și literară) a acestei localități. Alte două "piese" s-au adăugat, în ultimul timp, la această lucrare. Ele se numesc "Flori de nu mă uita" și "Galbenii Ancuței" (conf. ziarul "Ceahlăul", anul IX, nr. 2024, sîmbătă, 10 aprilie 1976). Știrea este reluată după doi ani (ziarul "Ceahlăul", anul XI, nr. 2143, sîmbătă 22 iulie 1978) și acum aflăm o informație nouă: "Interesant este faptul că lucrările sale (ale lui Alexandru Dabija, n. m.), între care "Ancuța Floarei" și "Cîmpia Direptății", depășesc interesul (și stilul) strict documentar. În acest sens, cea mai valoroasă ni se pare a fi "Hanul lui Talpă".

Tocmai cînd în mintea mea stăruia întrebarea: "ce s-a întîmplat cu acea monografie și cu celelalte lucrări ale învățătorului Alexandru Dabija, căruia redactorii de la secția culturală a ziarului din acea vreme (Cristian Livescu, Viorel Tudose și Eugen Tureschi) îi descopereau reale calități literare, am aflat că lucrarea, adusă "la zi" de profesoara Alexandrina-Camelia Mancaș (nimeni alta decît fiica lui Alexandru Dabija) și Ioan Sandu (născut în satul Talpa și cadru didactic la școala din localitate pînă la pensionare, în

1999), a fost publicată sub emblema Editurii "Nona", Piatra-Neamț, 2004 și tipărită în condiții grafice deosebite de către SC Eurotipo SRL din Piatra-Neamț.

Cartea care este acum oferită cititorului se prezintă într-un format 17,50/23,500 cm, cu o copertă sugestivă (reproduce harta ținutului cunoscut sub denumirea Valea Mare și împrejurimile acestuia) și structurată în mai multe părți care, chiar dacă nu sunt menționate de autori, le vom denumi și numerota convențional: 1 - Texte preliminare ("Omăgiu în loc de prefață" de Ion Sandu; citate: dintr-

istorici, pentru că "biserica ortodoxă, zidită înainte de anul 1700, nu figurează nici acum (2004) între monumentele istorice ale județului Neamț", pentru că "începînd din 1865, comuna, apoi satul Talpa, a avut neîntrerupt școală primară de stat" și, nu în ultimul rînd, pentru că "au existat aici învățători care, ducîndu-și viața între săteni, au reușit să țină aprinsă lumina școlii neîntrerupt, pînă azi"; 2. - Monografia propriu-zisă (care conține textele lui Alexandru și ale Ecaterinei Dabija, la care se adaugă texte semnate, cele mai multe, de Alexandrina-Camelia Mancaș, cea care a

iconografia cărții (alta decît cea răspîndită în paginile volumului), 44 de pagini cu 90 de imagini-adevărată cronică foto; 6. - Bibliografia generală cu peste 35 de repere; 7. - Rezumatul lucrării (și ca niște autori care se respectă, acest rezumat este realizat în limbile română și franceză); 8. - Cuvînt de încheiere și Pomelnic (semnate de Alexandrina-Camelia Mancaș).

Intenționat am lăsat la urmă prezentarea unei părți însemnate a acestui volum, care consider că putea face obiectul unei alte cărți și pe care autorii, nu știm din ce rațiuni, au așezat-o între Anexe și partea compactă de iconografie. Este vorba despre "Povestirile din Șerbeștii lui Talpă" și "Amintiri din Șerbeștii lui Talpă", în total 16 bijuterii literare ale învățătorului Alexandru Dabija, apreciate în urmă de trei decenii și de către redactorii ziarului "Ceahlăul", amintiri la începutul acestor rînduri.

Cartea aceasta, pe lîngă valoarea ei documentară-mărturie vie despre învățămîntul românesc, așa cum a fost el în sec. al XX-lea, cu lipsurile, cu greutățile pe care le-a înfruntat întreaga dascălărie din România, dar și cu rezultatele, nu de puține ori, excepționale pe care slujitorii devotați meseriei lor nobile le-au obținut - cartea aceasta este un omăgiu adus celor nominalizați în cele aproximativ 250 de pagini de text și, prin ei, cum spune în "prefață" Ioan Sandu, un omăgiu adus "omului de la catedră, uman prin dimensiunea sa și aplecat continuu asupra omenescului din fiecare elev".

Constantin TOMȘA

Note de lector

un hrisev datat 20 decembrie 1414, Suceava; din "Amintiri din copilărie" de Ion Creangă; din "Domnu' Trandafir" de Mihail Sadoveanu; din "Apostol" de Cezar Petrescu și din trei rapoarte întocmite de înv. Vasile Amilca, înv. Gheorghe Anghel și înv. Ecaterina Dabija, la sfîrșitul anilor școlari 1871, 1877 și 1942, toate acestea, adevărate motto-uri ale monografiei propriu-zise; un text intitulat "De ce?" al Alexandrinei - Camelia Mancaș care explică motivele ce au determinat hotărîrea de a publica această carte (pentru că "celebru pîriu Valea Mare/.../ deseori a fost confundat de cercetători cu celebrul pîriu Valea Albă, Războieni", "pentru că Șerbeștii lui Talpa, Talpa de azi, exista încă înainte de domnia lui Alexandru cel Bun", pentru că "o altă nefericită confuzie, aceea dintre Șerbeștii lui Talpă și Șerbeștii lui Cantacuzino, persistă ca un ghinion în cercetările multor

coordonat și stilizat întreaga lucrare, apoi texte semnate de Ioan Sandu și de Elvira și Gheorghe Ciupercă, Domnica Sandu, D. Onu și alte cadre didactice care au funcționat la școlile din comuna Talpa-Chilia, Breaza, Homiceni și Arămoaia-precum și despre bisericile ortodoxe din Hlăpești (M. Solomon și V. Popa), din Talpa și despre biserică romano-catolică din Talpa (Alexandrina-Camelia Mancaș); 3- Note biografice (cu textele: "Ultimii moșieri", "Cîțiva dintre oamenii școlii: Vasile Dimitriu, Alexandru Dabija, Ecaterina Dabija, Gheorghe Mancaș, Domnica și Ion Sandu și Dragoș-Liviu Dabija, personalitate științifică, absolvent al Școlii din Talpa); 4.- Anexe: Din arhiva Revizoratului și a Inspectoratului Școlar Neamț; Documente istorice preluate din Arhivele Naționale; Eroii satelor din comuna Talpa căzuți în războaie); 5. -

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Rep.: - Ca dascăl, n-aș putea ignora perioada dumneavoastră didactică. Cum ați ajuns profesor la I.A.T.C.?

C. Gh.: - Probabil și datorită faptului că mulți elevi, vreo 15, pregătiți de mine, au ajuns studenți și cei din comisia de examinare îi întrebau: "Cine te-a pregătit?" Și tot venea același răspuns - Costică Ghenescu; lasă că aveau același repertoriu.

Sunt foarte mîndru de ei, sunt acum actori la Sf. Gheorghe, Iași, Cluj, doi la T.T., alții în străinătate...Păcat că unii m-au uitat!

Se poate spune că prin ei am ajuns la Facultatea Națională de Teatru și Film, unde am lucrat timp de 3 ani. Partea cea mai frumoasă este că am făcut filme de licență pentru absolvenți și așa m-au văzut alții pe ecrane și au zis: domnule, e urât, dar e interesant și e un gen aparte, și tragic și comic și de toate și așa am ajuns să fac film; am jucat în filmul lui Gică Preda, "Schimbarea la față", care a colindat lumea și în filmul "Fără pantofi în cer". Acesta a fost singurul lucru bun pe care l-am făcut în facultate.

Rep.: - De ce singurul? Cum erați ca profesor și mai ales de ce ați renunțat?

C. Gh.: - Cu studenții mi s-a spus că sunt prea bun, ca pedagog eram prea tolerant. Toți voiau nota 10, ca să-și păstreze bursa, dar asta nu se putea,

pentru că nu prea veneau la cursuri. Am predat și la o facultate particulară, la Hyperion, și acolo era și mai și- veneau câte trei-patru dintr-o grupă. Restul, am înțeles că erau angajați, ca să-și poată plăti taxele.

Rep.: - Am înțeles că v-ați întrerupt concediul la Piatra-Neamț pentru că ați fost rechemat la București.

C. Gh.: - Da, eram pe Băta, acolo este locul meu preferat, unde merg să mă relaxez și pe 19

respectă. Mi-au acordat o atenție deosebită, mă simțeam și eu Greta Garbo. A fost o experiență foarte frumoasă vara aceea. Filmul va rula la Berlin.

Rep.: - Domnule Ghenescu, povestii-ne ceva vesel din timpul unui spectacol.

C. Gh.: - La Teatrul de Comedie, regiunea Dragoș Galgoțiu m-a invitat să joc în "Troilus și Cressyda", piesă pe care o cunoșteam pentru că o

acum mi se pare veselă. Spectacolul a fost controversat, toată muzica era românească, eu, de exemplu, cântam o doină a lui Veta Biriș, în plin Shakespeare. Jucam "Patrocle" (un personaj homosexual), veneam pe scenă cu o plapumă pe mine, domnule...luam niște aplauze...!

Important nu este că n-am luat premiul așteptat la acel festival de teatru, ci faptul că spectacolul a fost fain și că jucam cu niște oameni de valoare, de exemplu, cu un coleg care m-a iubit foarte mult - regretatul Silviu Stănculescu.

Rep.: - Ne oferiți și un gând de final?

C. Gh.: - Am rămas cu nostalgia timpurilor de început de carieră. În vremea aceea, bărbații erau îmbrăcați îngrijit, se dădeau pe păr cu ulei de nuc, purtau pantaloni "malagamba" și erau foarte politicoși și bine crescuți, știau ei că nu se sărută mâna unei doamne pe stradă și că, dacă oferi o floare unei domnișoare, însemna cerere în căsătorie. Cine mai știe azi asta?

Acum, aveți în fața voastră unul dintre oamenii care poate spune cu mâna pe inimă și cu gândul la îngerul lui păzitor că s-a realizat, atîta cît Dumnezeu și sănătatea i-au permis. Piatra-Neamț înseamnă pentru mine acasă!

Dumitrița VASILCA

Nebunia regelui George

De vorbă cu actorul Constantin GHENESCU (3)

august am primit un telefon, prin care am fost chemat la București, pentru o filmare cu un regizor german, care voia să facă un film pentru lansarea unui ziar și s-au gândit la mine pentru rolul directorului. Aveam cam 120 de figuranți în jurul meu, care lucrau la computer. Totul a fost pe parodie, pe absurd, eu trebuia, ca director, să vorbesc cu un glob mare, strălucitor, atârnat de tavan, pentru că nu-mi plăcea nimic din ce făceau aștia la ziar. Așa era rolul. Deși am așteptat 6-7 ore ca să intru, am avut pe platou tot ce ne trebuia, aveam scaunul meu, pe care scria Costică Ghenescu. Nemții știu să lucreze cu actorul, îl

jucasem la Piatra-Neamț, sub regia lui Ștefan Iordănescu, fiul Cătălinei Buzoianu. De data aceasta am plecat cu spectacolul la Brașov. Cine mi-era partener? Florin Călinescu. Am și fost nominalizat la premiul de interpretare, dar l-au dat unui actor maghiar din Sf. Gheorghe. Cu acest super-simpatic și imposibil Florin Călinescu am căzut în sală de pe scenă, am luat aplauze, lumea a rîs, dar era să murim, că a căzut pe mine matahala. Valentin Silvestru a și întrebat într-o cronică dacă a fost regizată faza, dar ne-a atras atenția că e periculos. Dar n-a fost nici o regie. A fost o întâmplare care abia

CUNOAȘTEREA ELEVILOR ȘI EDUCAȚIA PRIN LECTURĂ

Cum ne cunoaștem elevii

Elevii noștri de astăzi se manifestă și se comportă altfel decât cei de acum câteva generații, în timp ce mulți dintre noi îi tratăm cu aceleași strategii și forme de lucru. Mai mult decât atât, colaborarea școlii cu familia elevului este din ce în ce mai anevoioasă: a) ne-au rămas din ce în ce mai puțin părinți în țară; b) mulți dintre cei care au rămas sunt plini de griji și tot mai puțin încrezători în școală.

Într-o asemenea situație, a trebuit să găsim un aliat în munca mea, care să-mi ușureze eforturile și să-mi faciliteze procesul educativ. Personal am avut șansa să urmez un curs de psihologie unde am cunoscut un psiholog școlar cu care am colaborat, testând un număr de 12 din cei din 25 de elevi din clasa mea.

Pentru început m-am izbit de o atitudine de respingere din partea părinților, pentru că ei confundau munca psihologului cu cea a psihiatrului. În cadrul ședinței organizate cu părinții am sesizat acestora că psihologul școlar poate să fie de folos în mai buna cunoaștere a copilului din punct de vedere cognitiv, instrumental și socio-afectiv. Le-am precizat că vom putea identifica laturi forte ale personalității lui în formare, pe care trebuie să punem accent, dar și aspecte stresante din viața copilului, eventuale devieri comportamentale etc.

În urma unor teste de specialitate și a interpretării acestora, psihologul școlar a identi-

ficat și a diagnosticat la clasa pe care o conduc următoarele două tipuri principale de manifestare a copiilor:

Agresivii. Modul lor principal de opoziție față de mediu este agresivitatea: sunt impulsivi, își bat colegii pentru a-i domina, distrug obiectele care aparțin lor sau altora, iubesc jocurile violente, sunt turbulenți.

În clasă, în asimilarea cunoștințelor, trec adesea de la o activitate neterminată la alta, informațiile ajungând la ei fragmentat. Nu de puține ori îi întrerup sau îi deranjează pe ceilalți. Rezultatele școlare rămân adesea mediocre din cauza lipsei de exercițiu și perseverență.

Față de părinți și învățători sunt neascultători și chiar opozați. Pe agresivi, în general, îi caracterizează lipsa autocontrolului, atât din punct de vedere motor (adesea instabili, uneori enurezici), cât și din punct de vedere relațional; agresivitatea lor se descarcă fără frâne. „Copii agresivi sunt copii agresatți!”

Anxioșii. Sunt copii care evită contactele cu alții, jocurile violente care pot fi periculoase, sunt timizi, închiși. Ei trebuie să fie siguri înainte de a se angaja într-o acțiune. Stima de sine este scăzută. Duc o viață imaginativă compensatoare; le place să citească, să-și imagineze povești și jocuri. Singurul mod de apărare este căutarea protecției părinților.

Comportamentul anxioșilor este mai bine suportat de către părinți, decât cei al copiilor agresivi, deci sunt mai puțin aduși la consultații psihiatrice. Ei ajung acolo mai ales când rezistența lor pasivă

răbufnește asupra exigențelor școlare (falsul handicap mintal) sau materne (anorexie, refuzul anumitor situații). „Sunt copii calmi și docili, dar triști și nemulțumiți!”

Pe baza datelor prezentate succint mai sus, psihologul mi-a oferit o serie de recomandări referitoare la adaptarea clasei la acești copii pentru ca ei să nu ajungă să „perturbe actul didactic”.

Pentru a face față copiilor cu unele tulburări de comportament, m-am străduit să-mi modific stilul de muncă, urmărind, în primul rând, să creez și să mențin un climat destins, de încredere reciprocă, pentru a evita instalarea emoționalității. Am dozat în așa fel dificultățile sarcinilor propuse elevilor, încât aceștia să fie dispuși să la abordeze fără teamă și cu șanse reale de reușită.

**Înv. Emilia Ursu,
Școala „Roman
Mușat”, Roman**

(Urmare în numărul viitor)

Cum îi motivăm să citească

Într-o perioadă dominată de cuceririle informatizării, de radio și televiziune, presă, putem spune cu certitudine: nimic nu poate înlocui cartea. Ca învățători avem dificultăți dar frumoasa misiune de a descoperi, împreună cu elevii noștri, tainele citirii cărților. Căci mare e puterea cărții! Ea răsplătește generos dragostea pe care i-o porți: te instruieste, dar și te formează ca om.

Pornind de la necesitatea desăvârșirii cunoștințelor se ajunge la studiul literaturii în afara clasei, printr-o lectură dirijată sistematic și progresiv în familie, școală, bibliotecă. Învățătorului îi revine datoria de a selecta, orienta și îndruma lectura copiilor, ținând cont de programa școlară, dar și de

posibilități și preferințe. În vasta experiență didactică am folosit o gamă largă de metode și procedee în vederea îndrumării elevilor pentru parcursul lecturii suplimentare. Dacă în primele clase, I și a II-a, am întrebuițat povestirea învățătorului și povestirea elevilor, în clasele a III-a și a IV-a, o pondere majoră o au conversația și dezbaterile. Elevii au avut posibilitatea să facă un schimb de păreri, în dezvoltarea mai largă și mai adâncă a conținutului cărții, în capacitatea de a-și susține părerea, de a corecta, de a justifica.

Pentru a dinamiza activitățile am folosit cu succes dialogul frontal, în grupuri mici sau chiar și conversațiile individuale. Primul model pentru elev este învățătorul. Începând din perioada preabecedară am pus bazele dragostei pentru lectură prin citirea expresivă a unor povestiri scurte, creând activități de viu interes și determinând la elevi dorința de a citi. Apoi am organizat lecții de popularizare a cărților, a unor scriitori, purtând ample discuții, finalizându-se cu îndrumări și lectura cărților respective.

Am organizat expoziții de carte la minibiblioteca clasei pe diferite teme: „Din viața elevilor”, „Poezii și povestiri despre animale”, „Din trecutul de luptă al poporului nostru”, „Personalități de seamă” etc. Cu mare succes am folosit, la clasele a III-a și a IV-a, unele caiete proprii pentru consemnarea unor informații simple din textele literare parcurse, organizate după un plan orientativ: a) autorul și titlul cărții; b) conținutul pe scurt (subiectul, tema); c)

pasaje care le-au reținut atenția (momente, descrieri, portrete de personaje); d) expresii de mare valoare artistică și stilistică, după preferințe etc.

După ce am parcurs anumite teme literare, am organizat concursuri de tipul „Cine știe, câștigă”, la nivelul clasei sau la nivelul claselor paralele, dotate cu premii pentru stimularea câștigătorilor. Am organizat lecții de înscriere la bibliotecă școlii încă din clasa I, făcându-se o zi pe săptămână în care am putut împrumuta și returna cărțile recomandate. Nu am neglijat atenția pe care trebuie să o aibă elevii pentru păstrarea cu grijă a cărților de lectură, indiferent de proveniența lor. Pentru cultivarea interesului propriu pentru lectură s-au organizat activități deosebite la Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu”, care au urmărit trezirea gustului de a citi, și formarea deprinderii de folosire corectă și sistematică a cărții.

Dificultatea cea mai mare apare în momentul în care elevii trebuie să treacă la trierea cărților recomandate/ nerecomandate copiilor. Este nevoie de sprijinul învățătorului și a familiei în vederea îndrumării lecturii. Unii dintre elevii mei erau tentați să citească romane polițiste sau cărți de aventuri, care le depășeau nivelul de înțelegere, neglijând lecturi din programa școlară.

Controlul lecturii unor texte literare recomandate săptămânal la școală și urmărite zilnic de părinți, l-am realizat în modul următor: la clasele I și a II-a prin lectii-dezbateri, iar la clasele a III-a și a IV-a pe baza consemnărilor efectuate în caietele de lectură, verificate săptămânal de către mine.

**Înv. Aurica Dascălu,
Școala Nr. 10,
Piatra-Neamț
(Urmare în numărul viitor)
Rubrică coordonată de
Dan AGRIGORAE**

Elevul de azi și părinții săi

În actuala perioadă de tranziție prelungită a societății românești, învățătorul/profesorul se confruntă cu probleme din ce în ce mai mari în ceea ce privește cunoașterea, educarea și stăpânirea elevilor pe care îi are în clasă. Personalitatea copilului de astăzi nu mai este aceeași cu cea de odinioară: explozia informațională și condițiile de viață i-au schimbat mult pe elevii noștri. Tentațiile sunt tot mai mari, iar calculatorul, Internetul și jocurile mecanice, îl îndepărtează tot mai mult pe elev de „dulcea zăbavă a cărților”, prin care se aprofundează gândirea, se șlefuieste limbajul și se cultivă trăirea adâncă. Iată, așadar, două obiective majore puse în fața dascălilor: cunoașterea elevilor și îndrumarea pașilor acestora către lumea cărții.

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

* GENERAȚIA '80, O GENERAȚIE PĂCĂLITĂ?

R: Sub titlul "Prezentul de ieri, de azi și de mâine", Liviu Papadima face în ROMANIA LITERARĂ nr. 45 o retrospectivă a ceea ce a însemnat Generația '80 în literatura română contemporană, pe care el o numește "generația păcălită". Cât despre generațiile de scriitori de după, el afirmă: "În primii ani de după '90 literatura a intrat în degringoladă, dacă nu într-un colaps temporar. Mult așteptatele "scrieri de sertar" n-au binevoit să apară. În schimb publicul s-a azvirlit cu nesaț asupra documentului: jurnale, memorii, confesiuni, interviuri și așa mai departe, multe din perioada interbelică, oprite de cenzură în perioada comunistă.

Liberalizarea producției de carte, privatizarea treptată a editurilor, care a dus, într-o primă fază cel puțin, la tirania criteriilor comerciale, au îngreunat accesul creațiilor beletristice către tipar. Cum era de așteptat, frustrările scriitorilor nu au ezitat să se facă auzite, fie că cititorii erau învinovați de "trădare" fie că statul era făcut răspunzător de declinul culturii".

* "POVEȘTEA TÎRFE-LOR MELE", UN NOU ROMAN DE MARQUEZ

În revista LUCEAFĂRUL nr. 42 a apărut un fragment din ultimul roman semnat de laureatul Premiului Nobel, Gabriel Garcia Marquez. Autorul capodoperelor "Un veac de singurătate" sau "Dragostea pe vremea holerei" mărturisește, printre altele, prin vocea unui personaj: "Niciodată nu m-am culcat cu vreo femeie fără s-o plătesc și

pe puținele care nu erau de meserie le-am convins prin argumente ori cu de-a sila să primească bani, chiar de-ar fi să-i arunce la gunoi. Cam pe la douăzeci de ani am început să

apărută recent pe piața literară, SUPLIMENTUL DE CULTURĂ (un supliment al "Ziarului de Iași"), Horia Roman Patapievici acordă un interviu ziaristului George Onofrei. Zice printre

Revista presei literare

țin un catastif cu numele, vârsta, locul și câteva însemnări privitoare la împrejurările și la felul în care se petrece totul. Până la cincizeci de ani ajunsesem la cinci sute paisprezece femei cu care o făcusem cel puțin o dată". Romanul, în traducerea semnată de Tudora Șandru Mehedintzi, va apărea la Editura RAO.

* PATAPIEVICI: "NU PREA SEMĂN CU ADRIAN NĂSTASE"

În noua revistă de cultură

alte scriitorul: "Eu m-am consacrat în momentul în care, ducându-mă la florăreasa din colț - era prin 1997 - aceasta mi-a spus: "Nu am reținut cum vă cheamă că aveți un nume complicat. Dar m-am pironit în fața ecranului la domnul Sava. Nu m-am mai putut desprinde. Ce frumos le spuneți dumneavoastră!" Atunci m-am consacrat. Atunci am înțeles că lucrurile despre care am vorbit în emisiunea lui Iosif Sava erau cele pe care le discut cu prietenii din zona culturală. Am înțeles atunci că felul

în care eu vorbesc nu îi respinge pe oamenii simpli. Există în ce spun ceva care le sună neapărat familiar, ci atrăgător. Când vorbesc oamenilor despre lucrurile care mă interesează o fac cu pasiune. Nu sînt un tip scortos. Îmi dau seama acum că nu prea semăn cu Adrian Năstase. De asta cred că vin oamenii la conferințele mele".

* POETII NEMȚENI SUB LUPA CRITICILOR LITERARI

Cele două apariții editoriale semnate de poeții nemțeni Radu Florescu și Nicolae Sava sînt recenzate de doi dintre criticii importanți contemporani, profesorii universitari Mircea A. Diaconu și respectiv Nicolae Oprea în nr. 130 al revistei ZIUA LITERARĂ (supliment al ziarului "Ziua"). Despre cartea "Rău de pămînt" a lui Radu Florescu, criticul Mircea A. Diaconu afirmă:

"Sînt în cartea lui Radu Florescu versuri puternice, care nu te pot lăsa indiferent. Iată de ce cred în adevărul poeziei lui Radu Florescu. Sînd într-o margine, el privește spre miezul ființei. Tulburat, descoperă că miezul ființei e chiar neantul. De aici călătoriile și terapiile sale". Celălalt critic literar, Nicolae Oprea, afirmă despre poezia lui Nicolae Sava: "Motivul călătoriei este unul funciar în lirica lui Nicolae Sava. O călătorie ce va fi efectuată în dublă protecție, pe un drum bifurcat, cu sensuri contrarii, conducînd spre livresc sau spre firesc. La un capăt al drumului se află biblioteca inihbantă, iar la celălalt, realitatea cărnosă și agresivă. Deși pare stimulator, călătoria livresc-imaginară este resimțită ca înstrăinare de sine". Titlul cronicii lui Nicolae Oprea se numește "Poetul inihbat de destin".

OCHELARIST

A TRĂI CA INTELECTUAL ÎN LUMINĂ ȘI ADEVĂR

Motto: "Există frunze care nu cad, oricât de puternic ar fi vântul; există clipe, oameni și fapte care nu se uită, chiar dacă uitarea este o lege a firii."

La fel ca natura și noi suntem bântuiți de anotimpurile vieții care ne încarcă de flori, de ploie, de verde, de gri. Suntem în continuă schimbare, suntem într-un permanent galop - după ce sau după cine? - suntem prea ocupați să mai privim spre ziua de mâine, suntem... pentru că așa ne lăsăm să fim! Revenind la tema mugurilor toamnei (cu care am deschis pagina din numărul anterior), cu bucurie constat că astfel de iviri nu încetează să se producă. Mai mult, parcă devine o fericită contaminare a oamenilor școlii, de înalt, valoros și de un viitor liniștit, cu oportunități mari în care să trăim cu speranța că ne va fi tututor mai bine într-o bună zi, că toți ne vom bucura de plăcerile pe care le oferă viața. Sunt printre noi oameni care iubesc frunzele și viața cu purtătorii de viață, sunt oameni care, chiar dac-au căzut precum o frunză în drumul vieții, rămân cu noi etern prin ceea ce au făcut și prin ceea ce au lăsat respectând triada: "să crești un pui de om, să răsădești un pom și să-ți clădești o casă".

Parcă prea discreți, spre a nu deranja agitata și tumultoasă campanie electorală, convinși fiind că ceea ce-și oferă ei este cel mai bun și mai sigur câștig pentru acum și pentru mâine, oamenii școlii își continuă fireasca dezvoltare, fireasca grijă pentru formarea celor pentru care au ales această carieră (oare câtor elevi le va veni rândul să-l schimbe la catedră?).

Riscul pe care și-l asumă zi de zi acești oameni, într-o lume măcinată de răutate și ipocrizie pare greu de înțeles pentru cei care nu și-au depășit condiția vegetativă. Tărie, fermitate, inteligență, încredere în sine, spirit întreprinzător - sunt doar câteva din calitățile acestor oameni care își împart viața cu cei pentru care există, îmbinând firea lor plăcută, sensibilitatea, calmul, toleranța și înțelepciunea cu voința, personalitatea puternică, ambiția și perseverența.

În spațiul generos al Revistei "Apostolul" vor fi găzduiți și invitați să poposească astfel de oameni, astăzi avându-le ca oaspeți de seamă pe: dna. profesor metodist Mihaela Sofronia de la CCD Neamț și pe dna. Director adjunct Dorina Tiron de la Școala "Roman Mușat" din Roman.

Niculina NIȚĂ - CCD Neamț

IMPRESII

Motto: "Să privim viața ca niște învingători" (Paulo Coelho)

9 octombrie 2004. O zi obișnuită de toamnă, dar care, pentru mine, ca profesor formator a fost deosebită. Să argumentez: a fost prima activitate de formare susținută în fața a 25 de colegi. Emoții puternice, justificăte, oarecum, din dorința de a fi un succes.

Îmi amintesc cuvintele lui Joe Sabah: „nu-i nevoie să fii mare ca să începi, dar trebuie să începi ca să fii mare”. Orice început este greu.

Presupun efort, muncă, dăruire, pasiune. În momentul în care găsești armonia între legerigoare- logică, fantezie- creativitate, pasiune-dăruire, poți spune că ai reușit. În lupta vieții, nu câștigă întotdeauna cel mai puternic sau mai iute dintre toți ci, mai degrabă, cel ce va învinge va fi acela care e sigur că poate.”(Paulo Coelho-Alchimistul)

Cursul a început cu mesajul lui Petre Anca: „Găsiți timp pentru sănătate- este comoara cea mai de preț a vieții voastre;

Găsiți timp pentru studiu- este temelia cunoașterii;

Găsiți timp pentru a vă ordona viața și activitatea- este chezașia împlinirii punctelor anterioare.”

Mi-am dorit să insuflu cursanților ideea că dacă îți dorești ceva cu adevărat, timp există și poți reuși.

„Reușita este suma micilor eforturi repetate zilnic la nesfârșit.” (Robert Collier) Am încercat, astfel, să induc puterea și să-mi pregătesc colegii pentru munca titanică ce-i aștepta: realizarea unui ghid al profesorului / elevului pe cele 16 domenii profesionale din aria curriculară „Tehnologii”. Dar, sunt convinsă, că am alături oameni adevărați, cu trăsăturile definitorii ale celui care reușește: conștiințozitate, seriozitate, interes profesional, responsabilitate, oameni care vor să-și împlinească „legenda personală”, aceea de EDUCATOR.

Activitatea intitulată „Formarea autorilor pentru dezvoltarea materialelor educaționale” a avut ca obiectiv specific elaborarea auxiliarelor curriculare pentru clasa a X- a Școala de Arte Și Meserii, o continuare a proiectului PHARE RO

0108, intitulat „Individual learning materials and special needs”. Scopul întregii activități a fost de a optimiza desfășurarea actului instructiv educativ, promovând conceptul de „CALITATE ÎN EDUCAȚIE”. Propria dezvoltare profesională presupune cunoaștere, implicare, angajament față de sistemul educațional.

Finalitățile educației se definesc întotdeauna printr-un singur cuvânt: OMUL.

Un om mulțumit este bun și virtuos, ambele atribute ale educației.

STIMAȚI COLEGI, nu uitați:

„A trăi ca intelectual înseamnă a trăi în lumină și adevăr.” *Garabet Ibrăileanu*

Prof. Mihaela SOFRONIA - formator CCD Neamț

SIMPOZION INTERJUDEȚEAN

Tradiții și obiceiuri populare românești
30 octombrie 2004

Motto: "La noi, românii, întâi se aude doina, apoi răsare soarele" (N. Iorga)

Tăcerea și liniștea de la începutul lumii au fost tulburate de mult. Ritmul vieții accelerat, dezvoltarea tehnicii, răscolirea pământului de războaie au determinat oamenii să devină mai săraci spiritual. Poate și din această cauză, folclorul românesc, în totalitate, a suferit, de-a lungul timpului, o degradare îngrijorătoare. Agresiunea la care a fost supusă cultura populară, mai ales în ultimul secol, a fost unul din motivele ce ne-a determinat să organizăm, în luna octombrie a acestui an, simpozionul interjudețean „Tradiții și obiceiuri populare românești”. Poporul nostru deține un patrimoniu cultural inegalabil, care trebuie să fie o dovadă, pentru generațiile ce vor veni, a cre-

ativității, a simțului estetic, a identității etnice și a bogăției spirituale strămoșești. Aceste idei, cât și altele legate de această temă au fost dezvoltate de participanții la simpozion, veniți din Bacău, Buzău, Constanța, Iași, Maramureș și Neamț. Structurată pe trei secțiuni: Tradiții și obiceiuri populare românești, Tradiții în religie și religia în tradiții, Metodică, manifestarea a oferit tuturor posibilitatea să-și exprime punctul de vedere despre tema propusă de noi, să reînvie unele obiceiuri de mult uitate, să schimbe idei privind întocmirea unei programe pentru CDS, având ca temă: Folclorul.

Dupa festivitatea de deschidere, participanții s-au deplasat la Episcoposia Romanului, la Centrul comunitar „Romanița”, instituții partenere în organizarea acestui simpozion. Reveniți în școală, au vizitat expoziția de obiecte populare (costume naționale din zonă, obiecte casnice, măști, ștergare, covoare, desene ale copiilor, pictură pe piatră de râu). Au urmat apoi dezbaterile până spre orele după amiezii. Din creația artistică a locuitorilor din comuna Poienari, jud. Neamț, Chematul la nuntă, Bocetele, Mesajul religios în tradiția populară, Religia și creația populară, Ouăle de Paște la români, Pelerini pe plaiuri moldave, Tradiții și credințe din zona Buzăului, Virtutele sărbătorilor creștine în viața școlărilor, Muzeul satului din Goșmani (Imaginația trecutului în ochii prezentului) sunt doar câteva din titlurile lucrărilor prezentate.

Bucurându-se de succes, organizatorii (inv. Elena Apetrei, prof. Maria Popa și prof. Dorina Tiron) au hotărât să continue aceste manifestări într-o nouă ediție a simpozionului, programat în luna octombrie a anului următor.

Adresăm tuturor cadrelor didactice invitația de a participa la cea de-a doua ediție a simpozionului. Tema și condițiile de participare vor fi anunțate în timp util, pentru o mai bună desfășurare a manifestării.

Prof. Dorina TIRON, director adjunct al Școlii „Roman-Mușat”, Roman

Pagină realizată de Niculina Niță - CCD Neamț

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

În perioada 15 octombrie -3 noiembrie 2004 la Școala Nr.2 cu clase I-VIII din Piatra-Neamț a fost deschisă o expoziție cu titlul „Armonii de toamnă”.

Aproape toți cei 980 de elevi ai școlii au contribuit la realizarea acestei inedite... „întâlniri cu toamna”.

Fiecare clasă a organizat un stand mai mare sau mai mic în care elevii au prezentat exponatele realizate sub îndrumarea învățătorilor, diriginților, părinților sau bunicilor. Lucrările au avut drept bază materiale pe care natura ni le pune cu dăruire la îndemână, astfel s-au folosit: sămburi, frunze, pietricele, crengute, flori, semințe, castane, ghindă, jir, păstăi de diverse plante, boabe de porumb. La toate acestea s-au adăugat și materiale textile: panglici, nasturi, hârtie de diverse tipuri, carton. Și făina albă pe post de zăpadă a fost excelentă!

INVITATA DE ONOARE

La loc de cinstă s-au aflat bostanii și bostăneii care au fost transformați, prin atașarea unor accesorii, în „Băieți de cartier”, marinari cu pipe și berete sau pur și simplu în lămpioane strălucitoare.

Febra pregătirilor acestei expoziții i-a cuprins și pe cei mici de tot, adică pe copiii de la grădiniță care, văzând lucrările celor mai mari, au fost stimulați să realizeze și chiar să expună obiecte deosebite. Astfel, pe eticheta unui exponat stătea scris cu litere cam sovăitoare și inegale, de tipar, numele autoarei: Dănuța. (și atât!)

Spre surprinderea celor care au declanșat această acțiune s-a constatat o implicare deosebită a familiilor, căci o armată de bunici și părinți au ajutat, mai ales pe elevii de la ciclul

primar, să -și expună creațiile în coșuri, farfurii, străchinute, pahare, sticle, panere, cănițe de lut, acoperite cu ștergare sau maramă, cu batiste înflorete sau cu ultimele frunze de lipan ori brusture.

Elevii de la primar au demonstrat o fantezie de invidiat. Ei au transformat merele, perele, gutuile, dovleceii în băieți și fetițe, desenând cu diverse culori ochișori, năsururi și gurițe mai parfumate, decât dacă ar fi înghițiți câte zece pastile de orbit, deodată.

Școlarii de la gimnaziu au folosit mai ales tehnica aplicării unor puncte sau linii de plastilină pe suprafețe diverse, așa încât au reușit să transforme varza, pepenii sau sfecla roșie în personaje de poveste. Vizitatorii au descoperit cu surprindere trei cepe

transformate în om de zăpadă, o mătură devenită fetiță cu mărgelă, un morcov prezentat drept cal cu căpăstru, pus să tragă un car cu fasole peștrită, o mulțime de cartofi decorați cu scobitori și metamorfozați în arici, o tărăcuță cu fustiță albă de dantelă transformată în balerină și câte și mai câte lucruri pe care numai inventivitatea copiilor le putea născoci. Drept este că și doamnele învățătoare și diriginte au căutat prin cămări și dulapuri, prin debarale și beciuri și au adus obiecte bune să decoreze standurile elevilor. Competiția a implicat nu numai masa elevilor, ci și corpul profesoral.

De la expoziția școlii nu au lipsit nici bijuteriile, nu poartă ele marcă de prestigiu, dar au o mare calitate: sunt autentice. Cine ar mai fi transformat

măceșele în mărgelă și pastele făinoase colorate cu sclipici în coliere și cercei?

Febra pregătirilor s-a încheiat cu vernisajul la care au fost invitați părinți, bunici, cadre didactice și reprezentanți ai presei. Ca la o expoziție ce se respectă, în fața fiecărui stand a existat câte un copil care a prezentat realizările colectivului pe care îl reprezenta. Recitarea unor poezii adecvate, interpretarea unor cântece despre toamnă și fondul muzical asigurat de Tudor Gheorghe au dat o notă de spectacol autentic și de ținută.

Timp de două săptămâni aroma dulce acrișoară a gutuilor, mirosul strugurilor coapte și al merelor părguite au transformat culoarele școlii într-un veritabil alambic de parfum. Poate că de aceea, invitata de onoare, TOAMNA, a declarat că s-a simțit la Școala Nr.2, ca la ea acasă.

Profesor Monica S. CRISTEA

EDUCAȚIA RELIGIOASĂ ÎN ȘCOALĂ

"Fără religie nimic nu se explică, nimic nu se justifică. Nici lumea, nici viața. Fără religie viața e lipsită de orice sens. Religia îi dă sens. Și-i dă sensul cel adevărat. Religia are girul divin. Acesta vine de la Dumnezeu. Sensul cel adevărat ni l-a dat Mântuitorul Iisus Hristos...Numai cei care au apelat la religie, au putut dezlega sensul vieții..."

I. P. Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului

Am folosit motto-ul de mai sus din dorința de a răspunde tuturor celor care se mai întrebă încă, dacă, în actualul context socio-cultural, e necesară studierea religiei în școala românească.

Pe bună dreptate putem afirma că religia nu este doar un obiect de studiu ci mai ales un mod de viață întrucât ea nu rămâne fără urmări de comportament pe plan social.

Când ne referim la disciplina de învățământ ca atare, cea mai corectă și fundamentată științific este sintagma educație religioasă deoarece termenul religie are un spectru larg de sensuri (apartenența la un anumit cult, studiu biblic, morală, istoria religiilor, practica și trăirile religioase etc.). De aceeași părere este și domnul prof. dr. Constantin Cucoș când compară expresia de mai sus cu expresiile educație moral-religioasă sau spiritual-religioasă, argumentând că morală reprezintă aplicarea în practică a educației.

Cum școlii îi revin sarcinile dezvoltării și formării intelectuale, morale, estetice, patriotice etc., de ce ar rămâne pe dinafară educația religioasă, mai ales că, dintre toate disciplinele de învățământ nu e nici una care să dezvolte puterile sufletești cu atâta deplinătate și bunătate. Astfel se accentuează caracterul formativ al învățământului, predarea religiei având și un caracter interdisciplinar. Spre deosebire de celelalte discipline de studiu, religia se adresează în mod special inimii. Cred că e bine să avem în vedere principiul lui Seneca: „Non scilicet sed vitae discimus”.

Originea religiei este de natură transcendentă, supranaturală, având punctul de plecare în Dumnezeu, Ființa divină ce a sădit în sufletul omului dispoziția ca acesta să tindă spre divinitate. Religia conferă relief și pregnanță tuturor întreprinderilor umane fiindcă ea se caracterizează prin administrarea sacrului. După Mircea Eliade, „a fi, sau mai degrabă a deveni om, înseamnă a fi religios”. Deci religia începe odată cu omul.

Cufundarea în mundan

provoacă o mare neliniște, mai ales la vârsta adolescenței, care dezorientează totul. Leșirea dintr-o asemenea situație poate fi garantată numai prin raportarea la Dumnezeu, la Ființa Supremă. O puternică trebuință religioasă se manifestă la tineri, aceștia fiind într-o permanentă căutare. De cele mai multe ori căutarea aceasta poate fi pe căi greșite. Adevărata educație religioasă are acum prilejul să intervină, însă cu multă măiestrie pentru a se evita acele contacte primejdioase ce pot veni chiar de la unii care predau religia și sunt insuficient de bine pregătiți, în acest caz tot ce e religiozitate la tânăru putându-se întoarce într-o pătimășă negare.

Realizarea unui învățământ religios în școli este esențială pentru a putea schimba cu adevărat societatea în care trăim, nevoia de a reda ființei umane demnitatea personală, socială și culturală pentru a se putea realiza. Profesorul Gh. Antonescu insistă asupra faptului că „educația religioasă trebuie să ocupe un loc de primă importanță în învățământ”. Ce înseamnă omul fără Dumnezeu se poate vedea din anomalia morală a societăților post-comuniste. O serie întreagă de curente anticreștine încearcă, și reușesc de cele mai multe ori, să destabilizeze idealul tinerilor înainte chiar ca aceștia să-și fi fixat poziția ascensiunii spirituale.

Religia vizează omul în globalitatea lui reprezentând cel mai bun mijloc pentru trezirea și realizarea spiritualității sale. Importanța capitală a religiei o constituie tocmai formarea caracterelor morale (forța vie a creștinismului activ din sufletul omului).

Profesorul de religie este cel care aruncă sămânța învățării creștine pe ogorul sufletelor copiilor. Roadele se vor vedea în timp, în societatea de mâine. Deși nu putem vorbi de rezultate spectaculoase imediate, în puținul timp ce a trecut după 1990, când s-a reintrodus învățământul religios în școală, s-au

fișe de lucru pentru clasele IX-XII, planșe, casete audio și video, C D-uri, diverse broșuri ce contribuie la optimizarea procesului educativ.

În unele licee s-au introdus și discipline opționale (Curriculum la decizia școlii) precum: Istoria religiilor, Credințe și practici populare la diverse popoare, Istoria

adevărate religii sau credințe.

O atenție deosebită trebuie acordată perfecționării profesorilor de religie și un sprijin real tuturor celor care se pregătesc pentru această nobilă dar și grea misiune.

Este de apreciat faptul că majoritatea elevilor de la Liceul Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra-Neamț, specializarea învățători - educatoare, susțin examenul de atestat pentru predarea educației religioase în ciclul primar.

În perspectivă, la ciclul liceal, se urmărește introducerea educației religioase pe lista disciplinelor aflate la alegere pentru examenul de bacalaureat. Sperăm ca totodată să fie editate și tipărite manualele școlare, ba chiar manuale alternative. Se dorește organizarea unor concursuri și competiții între școli pe teme moral-religioase (de exemplu olimpiadele de religie să se extindă la toate nivelurile de învățământ).

Doresc să închei succinta mea prezentare cu o observație făcută de Vasile Băncilă, care ar trebui să constituie un îndemn pentru toți educatorii: „Un copil crescut cu religie va fi mai spiritualizat și deci mai serios la toate obiectele din școală, precum și în toate manifestările vieții lui. De aceea învățătorul, care-și înțelege chemarea, e dator să dea întâia importanță organizării religioase în sufletul copilului. Religia e scara invizibilă pe care se poate ridica individul - așa cum s-a ridicat și specia lui - e minunatul perost, în direcția căruia se poate dezvolta întreaga sa osatură spirituală”.

Drd. Mihai FLOROAI, profesor metodist al Liceului Pedagogic „Gheorghe Asachi” Piatra-Neamț

îmbunătățit anumite aspecte: tinerii frecventează bisericile, merg să aline suferințele bolnavilor, și-au schimbat comportamentul etc. Prin copii și unii părinți au început să-L caute și să-L cunoască pe Dumnezeu.

Cu unele impedimente cum ar fi supraîncărcarea programei școlare la anumite clase, lipsa materialelor didactice etc., rămâne ca fiecare cadru didactic folosindu-și măiestria sa pedagogică să prezinte conținuturile ținând cont de criteriile psihopedagogice ale fiecărei clase.

Editura Sf. Mina din Iași a venit în ajutorul cadrelor didactice prin tipărirea unor caiete speciale pentru clasele I-VIII, seturi de

creștinismului etc. care răspund la unele întrebări ale elevilor făcându-i să deosebească practicile religioase creștine de alte practici care nu au nimic în comun cu

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Lumea lui J. R. R. Tolkien (2)

(Continuare din numărul trecut)

Pentru că elementul religios este absorbit (inclus) în povestire și în simbolism”. Lazu extinde asemenea afirmații, le comentează și le pune în legătură cu altele, incluzându-l pe Tolkien între autorii creștini ai secolului XX (Chesterton, Julien Greene, Graham Greene) sau chiar între autori patristici (Iustin Martirul și Filosoful, Clement Alexandrinul).

Dar „Lumea de Mijloc” și „A Treia Eră” nu au nimic creștin în ele, nu sunt deloc spații și timpuri creștine, ar putea replica susținătorii unui Tolkien nepreocupat de religie în narațiunile sale. Lazu demonstrează elocvent că obiecte și personaje din „povești” trimit la creștinism. Invocațiile elfilor către Elbereth sau Galadriel, de exemplu, amintesc de invocațiile catolicilor către Sfânta Fecioară, iar „lembasul”, hrana elfilor, trimite la Sfânta Împărtășanie. „Lumea de Mijloc” și „A Treia Eră” sunt precreștine, vestind însă revelația creștină prin diferite semne și simboluri, așa cum lumea antică l-a vestit pe Hristos în arta și gândirea ei. Silmarillion reprezintă geneza „Lumii” și pe creatorul

„Iluvatar” într-un mod foarte asemănător Genezei biblice a lui Iahve, fiind o veritabilă „mitologie creștină”, extrem de utilă în înțelegerea celorlalte opere, și în special a Stăpânului Inelelor.

Alte capitole ale cărții discută sursele aspectului medieval-nordic al imaginarii tolkienian. Profesorul de la Oxford a fost preocupat de două legende medievale britanice: Beowulf și Sir Gawain and the Green Knight. Primeia i-a consacrat un studiu, pe cea de-a doua a popularizat-o. Ambele l-au inspirat, autorul procedând la creștinarea virtuților cavalești (curajul de a înfrunța răul, onoarea, castitatea, umilința, mila, spiritul pacifist) și la preluarea unor scene și personaje. R. Lazu selectează secvențe narative și face paralele foarte explicite între poveștile cavalești menționate și operele lui Tolkien. Însă „poveștile” despre oameni, hobiți, elfi și „Middle Earth” se dezvoltă în mai multe straturi, cu evenimente, peisaje și ființe, extinse o dată cu fiecare nou volum, construind o lume fascinantă, captivantă prin diversitatea ei articulare în atât de multe privințe: istoric, geografic, lingvistic. Folosind argumente teologice, filosofice și antropologice, Lazu reliefează concepția unitară a lui Tolkien despre relația între imaginație, rațiune și credință, oglindite în „poveștile” scrise pentru a ilustra un mesaj religios. Se pare că, influențat de Exercițiile spirituale ale lui

Ignatiu de Loyola, profesorul de la Oxford ajunsese să-și vizualizeze la propriu scenele pe care trebuia să le scrie, în cele mai mici detalii. Cititorului i se propune astfel un cadru imaginar care să-i trezească emoții și reflecții despre valorile „Lumii de Mijloc”, ca un răspuns la cele propuse de civilizația tehnocrată, opacă la morală și virtuți cavalești. „Reorientarea întregii noastre vieți, generată de utilizarea energiilor lăuntrice ale sufletului cu scopul de a medita la viețile imaginare ale unor personaje angajate într-o intensă luptă între bine și rău”, concluzionează R. Lazu, „iată efectul cel mai important al lecturii poveștilor tolkieniene”. Căci singura Poveste adevărată ar fi „cea despre Căderea și Răscumpărarea omului de către dumnezeiescul Salvator”.

Menționând și paginile despre neputința ecranizării de a reda sensul adevărat al „fanteziilor” lui Tolkien (dar de efect, așa adăuga eu, în ce privește imaginea panoramică a întâmplărilor și personajelor din Stăpânul inelelor), precum și bibliografia completă a edițiilor autorului și a cărților despre el, îndrăznesc să afirm că eseuul lui R. Lazu reușește performanța de a spune multe pe un spațiu restrâns, făcând un serviciu enorm receptării operei lui J. R. R. Tolkien la noi. De analizele sale se va ține obligatoriu cont în orice viitor demers exegetic tolkienian.

Adrian G. ROMILA

Robert Lazu, Lumea lui Tolkien, Hartmann, Arad, 2004

REMEMORĂRI PEDAGOGICE NEMȚENE

NOIEMBRIE 2004

În numerele anterioare au fost semnalate aniversările: M.D. Stamate, 1/1895; Ana Catzaiti, 1/1941; Ana Conta Kernbach, 5/1863; N. Milord, 11/1909; C. Prangati, 11/1934 (La mulți ani peste 70!); C.D. Stahi, 14/1844; V. Conta, 15/1845; D. Braharu, 28/1898; I. Scurtu, 27/1940; Clement Pompiliu, 28/1923.

• Și comemorările: 2/2002, Eduard Covali; 3/1971, C. Matasă; 3/1992, Virgil Ioanovici; 4/1948, Al. Pantazi; 6/1999, Al. Cojocaru; 13/1960, G.T. Kirileanu; 17/1999, C. Avadanei; 22/1901, V.A. Urechia; 25/1980, Natalia Mihăilescu; 26/1937, Ioan Drăgan; 29/1959, V. Gheorghiu; 30/1941, V. Petrovanu.

• Noiembrie 1934, acum 70 de ani, a apărut primul număr al revistei didactice și literare, APOSTOLUL, sub îngrijirea "Cercului Didactic Piatra Neamț".

• 1/1896, n. Roman, savantul profesor universitar Horia Hulubei, m. 1972.

• 3/1919, acum 85 de ani, și-a deschis cursurile Școala Normală de Învățătoare Piatra Neamț, prima directoare, Eugenia P. Popovici. S-a inaugurat festiv la 30.XI.1919.

• În aceeași zi, 3.XI.1919, savantul istoric și filosof, Vasile Pârvan, originar prin mamă din Dobreni- Neamț, deschidea Universitatea Română din Cluj "Dacia Superioară", cu prelegerea inaugurală "Datoria vieții noastre".

• 3/1957, n. la Constanța, profesoara de filosofie și istorie Mihaela Ghergheliescu, publicistă, animatoare educativă, fostă directoare a Școlii Normale "Gh. Asachi" din P. Neamț.

• 10/1910, n. la Galbeni- Bacău, ilustrul profesor de limba română al Liceului "Roman Vodă", N. Gr. Stețcu, publicist; m. la Roman în 1995.

• 15/1911, n. la Filioara- Neamț, profesoara Agrăpina Stupcanu (născută Solomon), directoare cu multe inițiative, a Școlii "Elena Cuza" din P. Neamț.

• 19/1932, pr. prof. din P. Neamț, C. Matasă, a prezentat la "Universitatea Radio" tema "Legende din munții Moldovei".

• 24/1884, acum 120 de ani, n. la Tg. Frumos, Eufrosina I. Săvescu (născută Trancu), profesoară de elită, predind limba română (1920- 1939) la Școala Normală de Învățătoare P. Neamț și directoare cu inițiative de răsunet, între 1922-1939, când s-a pensionat. A decedat la 21 iulie 1971 la București.

• 27/1954, n. la P. Neamț, prof. univ. Radu Purice (La mulți ani peste 50!)

Prof. Traian CICOARE

S.O.S MESERIA DE PROFESOR!

Cândva, meseria de profesor era căutată nu numai pentru frumusețea ei, ci și pentru că oferea posibilitatea unui trai decent. Astăzi, în tranziție, meseria de dascăl este asociată cu sărăcia. Atenție, cu sărăcia crasă. Așa cum reiese din studiile de la Direcția de statistică, un salariu mediu din învățământ se situează pe penultima poziție în grila pe diferite domenii. Lefuri mai mici au cei care lucrează în agricultură. Până și jandarmul cel puțin arătos, are retribuție mai mare decât Domnul Trandafir, contemporan... Că gunoierul are salariu mai mare și

spor de toxicitate, asta e altă poveste.

Cea mai grea situație o au cadrele didactice tinere, la început de carieră, care nu primesc în mână mai mult de 3,5 milioane. Cu banii aceștia, e greu de trăit. Urmare? Tinerii valoroși nu mai sunt atrași de cariera didactică. Cei care totuși au ajuns dascăli, se gândesc să renunțe la catedră. Și renunță foarte mulți. Pleacă să muncească în străinătate, în special în Italia. Își iau concedii fără plată pe un an de zile. Încearcă norocul. Dacă merge, e bine, dacă nu, la loc comanda. Se întorc de unde au plecat și fac educație total sictiră.

Familiiile formate din cadre didactice trăiesc într-o sărăcie greu de imaginat. „Eu sunt învățătoare,

iar soțul meu este profesor de educație fizică. Avem trei copii și ne este greu să ne descurcăm numai cu salariile din învățământ”. În consecință, muncesc în piață, la tarabă. Nu credeți?. Treceți prin Piața Bistrița din Piatra Neamț și veți vedea destui profesori tarabiști și negustori de produse Zepter, Oriflame sau Avon. Unii ne-au declarat că au ceva pământ la țară și valorifică produsele agricole. Alții, în special maștri instructori, lucrează în particular în meseriile în care-i pregătesc pe elevi: mai repară o mașină, mai zugrăvesc un apartament sau pun gresie și faianță pe la cunoscuți.

Cei mai favorizați de soartă în găsirea unei slujbe suplimentare, sunt profesorii de limbi străine și cei de informatică. Primii pot fi tra-

ducători autorizați la diferite firme sau chiar pe lângă tribunal. Informaticienii pot preda cursuri la diferite cluburi sau tehnoredactează lucrări de diplomă pentru absolvenții de facultăți. Inscripoanează CD-uri pe care le vând în cercul de cunoscuți.

Românul este cunoscut prin inventivitatea lui de a ieși din situații limită. Însă această situație nu poate fi benefică procesului de învățământ. Unele plecări sau venituri din străinătate ale profesorilor plimbăreți se petrec în cursul anului școlar. Dau peste cap tot programul. În consecință, salariile mici ale oamenilor cu catalog, determină vrând - nevrând și o scădere a calității procesului instructiv. Asta este realitatea.

Dumitru RUSU

Teatrul NOTTARA, București

DE RÎSUL CURCILOR

Categoria: N-ai carte, ai parte

Intr-o Românie cu susu'n jos, nici nu mai știi cum să-ți educi copiii. Dacă ești un dascăl responsabil, îi inviți pe elevii tăi să se comporte civilizată și le explici și ce înseamnă asta, îi înveți să învețe, pentru că asta o să-i ajute în viață și mai ales îi rogi să citească, oferindu-le lista autorilor canonici.

Cei de vârsta mea or să spună: ce tot atâtea rugăminte și invitație, că pe vremea noastră, dacă mergeai la școală, toate astea erau musai. La începutul acestui an școlar, am avut curajul să fac un mic sondaj de opinie (pe 500 de exemplare elevi) cu o singură întrebare indiscretă: „Ce ați citit în vacanța de vară?”. Rezultatul a fost unul tragic: 92% au răspuns - nimic, 5% au răspuns - reviste și ziare, 2% - lecturi obligatorii pentru capacitate și bacalaureat, 1% - alte lecturi. Încercați cu sinceritate și dumneavoastră, dragi colegi, poate vă iese alt procentaj (Doamne - ajuta!).

Cel mai dureros mi s-a părut însă răspunsul suplimentar al unui elev indignat: „De ce să citim? Să ajungem ca dumneavoastră? Eu am un vecin care citește pe silabe și are vilă, apartament, bani și mașină. Vedeți că-i invers?”. Văd, am răspuns, întrebându-mă pre-cum Pleșu: „În ce țară trăim?”...

Categoria: Mutu puncte puncte pământu'

S-a dus vestea-n lung și-n lat că „Vorbește mutul”. Doar în spațio-temporalitatea carpato-danubiano-pontică se poate întâmpla asemenea minune, comparabilă cu Maglavit-ul. Și a

făcut el conferință de presă și a fost el la fel de arrogant ca când l-ar fi citit pe Dostoievski, doar că noi românii nu gândim ca londonezii - în ceață - și știm că: „Unde nu-i cap, vai de picioare”.

Păi bine monseur, dacă erai beat când ai prizat și ai prizat fiindcă erai vulnerabil emoțional (adică singur în bucătărie cu Laura), de ce ai atâtea tatuaje, celulare și mașini de zeci de mii de lire, ar putea să te întrebe amărății de olimpici internaționali la chimie, fizică, mate..., că pe ei îi dau să salvează doar laptop-urile murite și alea condiționat pe la „Surprize, surprize”; cât despre iahturi, nici nu mai poate fi vorba!

E așa o diferență în românică între elevii cool și cei nașpa, că rămâi MUT.

Categoria: În slujba țării de la 8 la 4

Toate ziarele mari și mici au atras atenția asupra faptului că Președintele României încalcă Constituția, proaspăt revizuită în timpul mandatului Domniei Sale, făcând campanie electorală pentru PSD, fără să-și dea demisia de la Cotroceni. Întrebările au fost puse, răspunsurile au venit astfel: „Hai să fim serioși!”, „Nu vă mai legați de asta!”, „Fac campanie în timpul meu liber!” ș.a.m.d.

Păi dacă dirigenții trebuie să știe la ce oră merge copilul din clasa lor la Internet după ore și în ce crâsmă bea el o bere seara, atunci și „bunicuța” ar trebui să știe că este președintele „tuturilor” românilor, 24 din 24 de ore și nu doar în zilele lucrătoare, de la 8 la 4, ca programul de la aprozar. Nu?

Viespea DIDA

Mult e dulce și frumoasă...

Latina clasică este o limbă moartă, care nu se poate vorbi decât în scris. După căderea Imperiului roman, o parte din latina clasică defunctă a devenit bulgara. Limba română are la bază latina bulgară, amestecată cu elemente de dacă și o groază de cuvinte slabe. În secolul al XV-lea, limba vorbită de popor era considerată vulgară și n-o vorbeau nimeni.

Haiducii din doine, balade și idile erau liberi și fericiti ca păsările, animalele și peștii care zburdă prin codri. De cum venea primăvara, haiducii cei harnici plecau în pădure. Acolo ei cîntau suflînd din frunză și lăsîndu-i pe boieri cu buza umflată.

Mulțimile de boieri exploatare își țineau

banii numerar în pungi. Haiducii îi atacau și îi ușurau de bani în toate baladele.

Școala Ardeleană nu a avut propriu-zis sediu, din lipsă de fonduri austro-ungare.

Alexandru Lăpușeanu s-a ținut de cuvînt atunci cînd a spus: de mă voi scula, pre mulți am să popesc și eu! Dovadă că azi cel mai înflinit nume este Popescu.

Poezia "Sburătorul" de Ion Has Rădulescu este un omagiu adus aviatorilor români.

În "Sobieschi și români" autorul descrie cum o mîna de plăieși au rezistat asediului perfid al puternicei armate din lași. În final, plăieșii, se predau în mod eroic, lăsînd cetatea neamțului.

Deși s-a ocupat mai mult cu turismul, Calistrat Hogas vorbea latina la perfecție.

Dintre cele cinci scrisori trimise de Eminescu, prima este considerată a treia. În "Scrisoarea a treia" se desfășoară bătălia de la Rovinari.

Conversația dintre Baiazid și Mircea este descrisă cuvînt cu cuvînt, cu toate că autorul n-a prea fost cine știe ce de față.

Mircea cel Mare, care prima dată a fost batrîn, stă la un discurs cu Baiazid. Acesta îl primește politicos, dar cu obrăznicie, și-l face în tot felul, ca pe o albă de porci. Cînd Baiazid îl întreabă arogant "Tu ești Mircea?", domnitorul român nu se pierde cu firea și îi răspunde la fix: "Da-mpărate!"

APOSTOLUL - revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățământ Neamț și Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999).

FONDATORI: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Florin FLORESCU - director general, Iosif COVASAN - director economic, Constantin TOMȘA - director executiv, Gheorghe AMAICEI, Ștefan CORNEANU.

CONSILIUL DE REDACȚIE: Mircea ZAHARIA - redactor șef, Ștefan CORNEANU - redactor șef adjunct, Dumitrița VASILCA, Dan AGRIGOROE, Niculina NIȚĂ, Steluța ALEXANDRU, Valerian PERCĂ (Subredacția Roman, tel. 732.738), Constantin TIMOFTE (Subredacția Tîrgu Neamț), Carmen DASCĂLU (secretar).

FOTO: Secvențe din spectacolele prezentate în Festivalul de Teatru.

APOSTOLUL
REVISTĂ EDITATĂ DE
SINDICATUL
ÎNVAȚĂMÎNT
NEAMȚ
ISSN - 1582-3121
Redacția și administrația: str.
Petru Rareș nr. 24, tel/fax:
22.53.32, Piatra Neamț

Prețul: 10.000 lei